

035980 Cserkeszölői Petőfi Sándor Általános Iskola

Német nyelv

Alsó tagozat 4. évfolyam

Általános Iskola Cserkeszölő
Nagy Szilvia

HELYI TANTERV NÉMET NYELV

A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai

Az idegen nyelv műveltségi terület, ezen belül pedig a német nyelv tantárgy céljai és tartalma összhangban állnak a Nemzeti alaptanterv (Nat) (2012) többi műveltségi területének céljaival, tartalmával, és az Európa Tanács ajánlásaival. A nyelvtanulás folyamata a Nat bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épül. Az idegen nyelv tanulásának és tanításának alapvető célja a kommunikatív idegen nyelvi kompetencia kialakítása és fejlesztése. A fejlesztési feladatok minden nyelvelsajátítási szinten (A1, A2, B1, B2, C1, C2) a következő receptív és produktív készségek fejlesztését foglalják magukba: beszédértés, olvasásértés, beszédképesség, írás.

Az általános iskola végére a Nat (2012) minden diák számára előírja legalább egy élő idegen nyelvből az A2-es, azaz az európai alapszint elérését.

A nyelvoktatáson belül különbséget kell tennünk a kisgyermekkor, illetve a későbbi nyelvoktatás között: A 4. évfolyamon kezdődő idegennyelvtanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása, illetve a tanulók érdeklődésének felkeltése a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A gyerekek számukra érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, az idősebb korosztályra jellemző látványos nyelvi eredményt nem várhatunk. Egyik tipikus jellemzője a csendes szakasz, melynek során egyes diákok akár hónapokig nemigen szólnak meg, de a játékos tevékenységekbe szívesen bekapcsolódnak.

Az idegen nyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A hallott szöveg értésének fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Természetes része a gyerekek órai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzéseként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak. Az olvasás és írás bevezetésével célszerű várni, míg a gyerekekben felmerül erre az igény. A tanulók a kezdő szakasz végére elért nyelvi szintje KER szintben nem adható meg.

A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkori idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet.

Az ötödik évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább egy év nyelvtanulási tapasztalattal rendelkeznek, megértik a tanár kéréseit, óravezetését, ismerősek a feladattípusok, órai tevékenységek, motiváltak, bíznak magukban, és néhány alapvető stratégiát már használnak.

A négy tanév céljai között első helyen áll a motiváció fenntartása, a gyerekek sikerélményhez juttatása értelmes munkával. A nyelvelsajátítás területén a korábbiakhoz hasonlóan fontos cél a beszédértés és a beszédképesség fejlesztése, de ebben az életkorban fokozatosan felzárkózik melléjük az olvasott szöveg értése és az írás is. Az idegen nyelv elsajátítása továbbra is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, melyekben a verbális és a nem verbális elemek természetes egységet alkotnak.

A témakörök felölelik a tanterv egyéb tantárgyi tartalmait, hiszen a nyelvet nem önmagáért használjuk, hanem információszerzésre, illetve információfeldolgozásra. A kereszttantervi törekvések hozzájárulnak az idegen nyelvi tananyag érthetővé tételéhez, de a tartalmakat más szempontból, másképp csoportosítva dolgozzuk fel, nehogy unalmassá váljanak. A 4. évfolyamon megadott témakörök a tanulók életkorának megfelelően új szempontból, magasabb nyelvi szinten újra feldolgozhatók és bővíthetők, ezért az új témák mellett ezek is szerepelnek az 5-8. évfolyamon.

A 10–14 éves korosztály nyelvelsajátítása során jobban támaszkodik memóriájára, mint a célnyelv szabályrendszerére, de egyre inkább képes szabályszerűségeket észrevenni a nyelvben. A szabályok ismerete ugyanakkor csak kismértékben segíti nyelvi fejlődésüket. A nyelvhasználatban a

folyamatosság erősségük a nyelvhelyességgel szemben, de emellett szükség van a legfontosabb struktúrák automatizálására is. Cél, hogy esetleges nyelvi hibáikat maguk vegyék észre és javítsák, így segíthetjük őket autonóm nyelvtanulóvá válni. A helyes nyelvhasználat elsajátításában nagy szerepe van a nyelvi input minőségének és mennyiségének, valamint a tanulói megnyilatkozások esetében a pozitív tanári visszajelzésnek.

A négy év során a diákoknak el kell jutniuk a nyelvtanulási stratégiák olyan szintű használatához, melyek lehetővé teszik számukra az osztályterem falain kívüli idegen nyelvi hatások (filmek, zene, tévéműsorok, újságok) hasznosítását és az irányított önálló haladást.

A nyolcadik osztály végére a tanulók nyelvtudása eléri azt a mérhető szintet (A2), mellyel képesek ismert témakörökben idegen nyelvű információt megérteni és adni, interakciókban sikerrel részt venni.

Fejlesztési követelmények

A fejlesztés során a tanulóban tudatosulnia kell, hogy anyanyelvén kívül idegen nyelven is kifejezheti magát. Nagyon fontos kialakítani a tanulóban a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállást és fejleszteni az együttműködési készségét, hogy pár- és csoportmunkában hatékonyan tudjon részt venni. Lényeges, hogy a tanuló megismerkedjen néhány alapvető nyelvtanulási stratégiával.

A nyelvtanulás hosszútávú eredményessége szempontjából elengedhetetlen a nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás. A kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés segítenek a tanulónak abban, hogy ösztönös tudásvágya és tanulási kedve megmaradjon és erősödjön, bátran használja a rendelkezésére álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalma, fejlődjön önismerete és önértékelése.

A fejlesztés várható eredménye a 4. évfolyam végén KER szintben még nem adható meg.

A német nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése

A német nyelvi kommunikatív kompetencia fejlesztése szoros kapcsolatban áll a NAT-ban megfogalmazott kulcskompetenciákkal. A kommunikatív nyelvi kompetencia több ponton érintkezik az anyanyelvi kompetenciával. A szövegalkotás, szövegértelmezés, szóbeli és írásbeli kommunikáció számos készségeleme átvihető a német nyelv tanulásába, és fordítva, a német nyelv tanulása során elsajátított kompetenciák hasznosak az anyanyelvi kommunikáció területén. A két terület erősítheti egymást, olyannyira, hogy megfelelő módszerek alkalmazása esetén az is lehet sikeres nyelvtanuló és nyelvhasználó, akinek hiányosak az anyanyelvi ismereti, sőt az angol nyelv tanulása segíthet abban, hogy tudatosabbá váljon az anyanyelv használata.

Értékelés

A nyelvoktatás kezdetén nagyon lényeges szempont, hogy a gyermek kedvét és lelkesedését ne törje le szigorú, csak a tökéletességet elfogadó értékelés. Ugyanakkor reális képet kell kapnunk arról, hogy tanulóink milyen fejlettségi fokot értek el a négy alapkészség területén, milyen mértékig sajátították el a tanított anyagot, és, hogy mennyire tudják teljesíteni a tantervben megfogalmazott követelményeket. A reális alapokra épülő értékelés a tanulót további munkára ösztönzi, és erősíti a motivációját.

Fontos, azonban, hogy a tanulói teljesítmény ellenőrzése ne csupán feladatlapon történjen, hiszen a négy alapkészség mindegyikében mérni kell a fejlődést. A tankönyv, a munkafüzet és a hanganyag mindegyik fejezetben többféle lehetőséget nyújt a tanulói teljesítmény értékelésére.

A német nyelv tantárgy óraszámjai

Évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kötelező tanórai foglalkozás óraszámja				2	3	3	3	3

4. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Éves óraszám	Tevékenységformák	Ellenőrzés, értékelés	Kapcsolódási pontok
Témalista <ul style="list-style-type: none"> • <i>Család</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Én és a családom. ▪ Családtagok bemutatása. • <i>Otthon</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otthonom, szűkebb környezetem. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. • <i>Étkezés</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Napi étkezések. ▪ Kedvenc ételeim, italaim. ▪ Egészséges táplálkozás. • <i>Idő, időjárás</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ A hét napjai és napszakok. ▪ Az óra. ▪ Időjárás. • <i>Öltözködés</i> 	<p>72</p> <p>4</p> <p>18</p> <p>9</p> <p>9</p>	<p>egyéni munka pármunka kooperatív technikák csoportmunka forgószínpad frontális osztálymunka drámajáték mini projektek szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása kereszttantervi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)</p>	<p>Ebben az életkorban elsősorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értéke</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.</p> <p>A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemzetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).</p> <p><i>Az olvasás és az írás</i> bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az</p>	<p>Környezetismeret: együttélés a családban.</p> <p>Környezetismeret: lakóhelyi környezet. Matematika: tájékozódás a térben.</p> <p>Környezetismeret: az ember megismerése, : élelmiszer, étrend, étkezés.</p> <p>Környezetismeret; technika, életvitel és gyakorlat: egészséges életmód öltözködés. Matematika: halmazok. Környezetismeret; technika,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ruhadarabok, farsangi jelmezek • <i>Iskola, barátok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Iskolám ▪ Tantárgyaim. ▪ Osztálytársaim, barátaim. • <i>Szabadidő</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szabadidős tevékenységek. ▪ Kedvenc időtöltésem. • <i>Természet, állatok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kisállatok. ▪ Kedvenc állataim. ▪ Állatok a ház körül. ▪ Vadon élő és állatkerti állatok. • <i>Ünnepek és hagyományok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. 	<p>18</p> <p>14</p>		<p>olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk.</p> <p><i>A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése <p><i>Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • írásbeli házi feladat, • önellenőrző feladatlap, • feladatlap. <p>Félévkor és évvégén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami önértékeléssel kiegészíthető.</p>	<p>életvitel és gyakorlat: egészséges életmód öltözködés. Matematika: halmazok.</p> <p>Matematika: halmazok</p> <p>Környezetismeret: közvetlen környezetünk Testnevelés és sport: mozgásos játékok. Hon-és népismeret, hagyományok</p>
---	---------------------	--	---	--

A továbbhaladás feltételei

Évfolyam	Hallott szöveg értése	Beszéd-készség	Olvasott szöveg értése	Íráskészség
<p>4. évfolyam</p>	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetést; • megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, 	<p>Szóbeli interakció</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben; • beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket; • képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket; • ismeri az adott nyelv

	<p>nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat;</p> <ul style="list-style-type: none"> • megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket; • felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni. 	<p>szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva;</p> <ul style="list-style-type: none"> • tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni; • minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról; • részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában; • törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. <p>Összefüggő beszéd A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • elmond rövid, egyszerű szövegeket; • társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel; • számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva; • bemutatja munkáját egyszerű nyelvi 	<p>valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására;</p> <ul style="list-style-type: none"> • képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására; • bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe; • követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát; • felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban; • megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét. 	<p>ábécéjét;</p> <ul style="list-style-type: none"> • különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat; • bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
--	---	--	--	--

Cserkeszőlői Petőfi Sándor Általános Iskola
5465 Cserkeszőlő, Ady Endre utca 1.

		<p>eszközökkel;</p> <ul style="list-style-type: none">• törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.		
--	--	---	--	--